

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 62.841/1
van 22 februari 2018

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012 en het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2014 tot regeling van de uitvoer, doorvoer en overbrenging van producten voor tweëërlei gebruik en het verlenen van technische bijstand’

Op 17 januari 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 23 februari 2018, een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012 en het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2014 tot regeling van de uitvoer, doorvoer en overbrenging van producten voor tweeeërlei gebruik en het verlenen van technische bijstand’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 15 februari 2018. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Paul DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 februari 2018.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering beoogt diverse wijzigingen aan te brengen in het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012¹ (artikelen 1 tot 52 van het ontwerp). Die wijzigingen strekken er blijkens het verslag aan de Vlaamse Regering vooral toe om het voornoemde besluit aan te passen aan de wijzigingen die bij het zogeheten “Optimalisatiedecreet” van 30 juni 2017² werden aangebracht in het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012³. Daarnaast bevat het ontwerp van besluit een aantal bepalingen die maatregelen bevatten waarin – steeds volgens het verslag aan de Vlaamse Regering – werd voorzien in de conceptnota van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 ‘over de optimalisatie van het Wapenhandeldecreet en het Wapenhandelbesluit’, benevens een aantal bepalingen die strekken tot de nadere uitvoering van artikelen van het oorspronkelijke Wapenhandeldecreet.

Het ontwerp bevat tevens twee bepalingen die strekken tot het wijzigen van respectievelijk de artikelen 2 (naamsverandering van het bevoegde departement) en 3 (beslissingsbevoegdheid over vergunningsaanvragen) van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2014⁴ (artikelen 53 en 54 van het ontwerp).

3.1. Alle wijzigingen die het ontwerp beoogt aan te brengen in het Wapenhandelbesluit (artikelen 1 tot 52) kunnen worden geacht rechtsgrond te vinden in het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, inclusief de wijzigingen die voortvloeien uit het “Optimalisatiedecreet” van 30 juni 2017 of die in het vooruitzicht werden gesteld in de reeds genoemde conceptnota van de Vlaamse Regering van 27 november 2015.⁵

Mede op basis van de rechtsgrondtabel die aan de Raad van State, afdeling Wetgeving, is meegedeeld, kan de volgende opsomming worden gegeven van bepalingen van het

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 ‘tot uitvoering van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012’.

² Decreet van 30 juni 2017 ‘tot wijziging en optimalisatie van diverse bepalingen van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012’.

³ Decreet van 15 juni 2012 ‘betreffende de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, ordehandhavingsmateriaal, civiele vuurwapens, onderdelen en munitie’.

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2014 ‘tot regeling van de uitvoer, doorvoer en overbrenging van producten voor tweërlei gebruik en het verlenen van technische bijstand’.

⁵ Het “Optimalisatiedecreet” van 30 juni 2017 is een wijzigingsdecreet dat geen autonome, rechtsgrond biedende bepalingen bevat; de betrokken conceptnota is uiteraard geen normatieve tekst die het ontworpen besluit tot rechtsgrond kan strekken.

Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 die rechtsgrond bieden voor de artikelen van het ontwerp die het Wapenhandelbesluit beogen te wijzigen: artikel 3, § 5, ingevoegd bij het decreet van 30 juni 2017, artikel 5, eerste lid, artikel 7, § 3, artikel 8, § 2/1, ingevoegd bij het decreet van 30 juni 2017, en § 4, artikel 9, § 3, artikel 10, § 2, vierde lid, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, artikel 12, § 3, artikel 14, § 3, tweede lid, artikel 19, § 2, tweede lid, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, artikel 24, § 2, tweede lid, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, artikel 30, § 3, artikel 36, § 1, tweede lid, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, artikel 39, § 2, tweede lid, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, artikel 40, § 2, derde lid, ingevoegd bij het decreet van 30 juni 2017, artikel 43, § 1, eerste lid, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, artikel 43/1, § 3, eerste lid, ingevoegd bij het decreet van 30 juni 2017, artikel 44, § 1, artikel 45, tweede lid, artikel 46, § 3, vierde lid, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, artikel 48, § 2, eerste lid, en artikel 49, § 4.

3.2. Wat de ontworpen wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2014 betreft (artikelen 53 en 54 van het ontwerp), kan rechtsgrond worden gevonden in de artikelen 2 en 4 van de wet van 11 september 1962 ‘betreffende de in-, uit- en doorvoer van goederen en de daaraan verbonden technologie’.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. Het lid van de aanhef van het ontwerp waarin wordt verwezen naar de rechtsgrond biedende bepalingen die zijn vervat in het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, dient in overeenstemming te worden gebracht met hetgeen *sub* 3.1 is opgemerkt.

5. In de aanhef van een wijzigend besluit worden de te wijzigen normatieve teksten in chronologische volgorde vermeld, te beginnen met de oudste.⁶ Het vijfde en het zesde lid van de aanhef van het om advies voorgelegde ontwerp dienen derhalve van plaats te worden verwisseld.

6. Men passe de redactie van het lid van de aanhef waarin wordt gerefereerd aan het advies van de Raad van State aan als volgt:

“Gelet op advies 62.841/1 van de Raad van State, gegeven op 22 februari 2018, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;”.

⁶ Omzendbrief VR/2014/4 van 9 mei 2014 ‘betreffende de wetgevingstechniek’, nr. 73.

Artikel 8

7. Ter wille van de leesbaarheid schrijve men in het ontworpen artikel 12, § 3, van het Wapenhandelbesluit: “voor het geval, vermeld in artikel 14, § 2, 5°, van het Wapenhandeldecreet, mag alleen gebruikt worden als de bevoegde dienst heeft bevestigd dat ...”.

Artikel 9

8. In het ontworpen artikel 13/1, tweede lid, van het Wapenhandelbesluit, wordt aan de minister de bevoegdheid verleend om te bepalen dat de afwijking van de vergunningsplicht ook geldt voor bepaalde andere of nieuwe lidstaten van de NAVO of van het Wassenaar Arrangement. Tevens wordt hij in hetzelfde lid bevoegd gemaakt om de afwijkingsmogelijkheid waarover lidstaten met toepassing van het eerste lid van het ontworpen artikel 13/1 van het Wapenhandelbesluit beschikken, op te heffen.

Overeenkomstig de geldende publiekrechtelijke beginselen wordt aangenomen dat de Vlaamse Regering weliswaar verordenende bevoegdheid kan overdragen aan een minister voor zover die overdracht van bevoegdheid evenwel betrekking heeft op bijkomstige of detailmatige maatregelen die nodig zijn voor het uitvoeren of toepassen van een regeling waarvan de basisvoorschriften door de regering zelf zijn vastgesteld en met betrekking tot dewelke de minister enkel over de bevoegdheid beschikt om eraan nadere invulling te geven.

Afgezien van de vraag of de bevoegdheid die in het ontworpen artikel 13/1, tweede lid, van het Wapenhandelbesluit, aan de minister wordt gedelegeerd, wel kan worden geacht betrekking te hebben op een bijkomstige of detailmatige aangelegenheid, moet worden vastgesteld dat in het ontwerp aan de minister geen of weinig precieze criteria worden aangereikt op basis waarvan hij de betrokken afwijking kan uitbreiden of opheffen. Integendeel lijkt aan de minister wat dat betreft een zekere beoordelingsruimte te worden gelaten. In het derde lid van het ontworpen artikel 13/1, van het Wapenhandelbesluit, wordt immers enkel bepaald dat de minister rekening dient te houden met het exportcontrolebeleid in de betrokken landen en met de omstandigheden die “een belangrijk effect” kunnen hebben op de toets, vermeld in de artikelen 26 en 28 van het Wapenhandeldecreet, hetgeen vrij algemene en weinig afgebakende omschrijvingen uitmaken.

De bevoegdheidsdelegatie die in het ontworpen artikel 13/1, tweede lid, van het Wapenhandelbesluit, is vervat, moet in het licht van wat voorafgaat dan ook worden herzien.

Eenzelfde opmerking geldt ten aanzien van het ontworpen artikel 37/1, tweede lid, van het Wapenhandelbesluit (artikel 23 van het ontwerp).

Artikel 11

9. In de inleidende zin van het ontworpen artikel 14/1, § 2, derde lid, van het Wapenhandelbesluit, moet worden geschreven “Als de eindgebruiker de goederen zal aanwenden voor integratie in andere goederen, ...”.

Artikel 32

10. Aan het einde van het ontworpen artikel 46, § 2, vierde lid, van het Wapenhandelbesluit, vervange men de woorden “van de kennisgeving, vermeld in paragraaf 1, eerste lid” door de woorden “van de kennisgeving van de beslissing, vermeld in paragraaf 1, eerste lid”.

Artikel 39

11. In het ontworpen artikel 53, § 2, van het Wapenhandelbesluit, wordt aan de secretaris-generaal van het Departement Buitenlandse Zaken de bevoegdheid toegekend om “ook de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie [toe te kennen] aan een of meer toezichthouders die over de vereiste kwalificaties en eigenschappen beschikken”. De bevoegdheid om de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie toe te kennen aan toezichthouders wordt in artikel 46, § 3, vierde lid, van het Wapenhandeldecreet, evenwel aan de Vlaamse Regering toegewezen. Het bepaalde in het ontworpen artikel 53, § 2, van het Wapenhandelbesluit, kan hiermee enkel in overeenstemming worden geacht in zoverre de bevoegdheid van de secretaris-generaal van het Departement Buitenlandse Zaken enkel individuele toepassingen betreft van door de Vlaamse Regering vastgestelde regels.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME